

משרד החינוך

מינהל חברה ונוער
המינהל הפדגוגי
אגף א' ארגון לימודים
הפיקוח ליישום חוק זכויות התלמידה

חלמדים זכות

צה הצמן אלו

עוה צ'טוט

אמר רבי יוסי בר חנינא:
כל המבקש סליחה מחברו,
אל יבקש ממנו יותר משלש פעמים
תלמוד בבלי, מסכת יומא, דף פ"ז ע"ב

**"ללא מחילה אין עתיד,
אך ללא הודאה לא
יתכן סליחה"**

דזמונד טוטו,
מתוך ועדת האמת והפיוס
בדרום אפריקה

דזמונד טוטו,
חתן פרס נובל לשלום, 1984

אן האקורות

סלחו ואל תהיו אנזריים!

ואם יקשה בעיניו להתבייש עם חברו
פנים אל פנים, יוכל לעשות על ידי
שליח או על ידי כתב. כי באמת
הכתיבה היא סימנא טבא [=סימן
טוב] לכל הדבר הקשה לְדַבֵּר מפני
הבושה, יכתוב ידו ולא יראו פניו עִם
שכנגדו.

... ובודאי שבבוא אחיו הישראלי
לשאול ממנו מחילה, לא יהיה
המוחל אנזרי, ותכף יתרצה למחול
לו מחילה גמורה, כדי שלא יענש
בסיבתו.

רבי אליעזר פאפו, 'פלא יועץ'
קושטא תקפ"ד (1824), תשובה, עמ' רס"ג

כתבת אקור

חנסה לפייס במשך שלוש עשרה שנים

כיתה במקוה ישראל, 1933

רב היה קורא בתורה לפני רבו - רבי יהודה הנשיא.
נכנס ובא רבי חייא, תלמיד של רבי - חזר רב לקרוא
מתחילת הפרשה.
נכנס ובא בר קפרא - חזר רב לתחילת הפרשה.
נכנס רבי שמעון בן רבי - חזר רב לתחילת הפרשה.
נכנס רבי חנינא בר חמא.
אמר רב: בכל פעם לחזור להתחלה?
ולא חזר לקרא מתחילת הפרשה.
הקפיד עליו רבי חנינא.
הלך רב לפייסו שלשה עשר ערבי יום כפורים.
ולא התפייס.

(על פי התלמוד הבבלי, מסכת יומא, דף פ"ז ע"א - ע"ב)

כתבת אקור

הרב ביקש סליחה מהילד

יהודים מתפללים בבית הכנסת ביום הכיפורים
מאוריצי גוטליב, 1878

מעשה בילד צעיר שנכנס עם אביו להתפלל בבית הכנסת בימים
הנוראים.
נטל לו אותו ילד מחזור [ספר תפילות למועדי השנה היהודיים],
ועמד והתפלל עם שאר המבוגרים.
לפתע ניגש אליו הרב ולקח את המחזור מידי - בחושבו כי זוהי
גמרא וכי אותו ילד מעז ללמוד באמצע התפילה!
כשנוכח הרב בטעותו הוא פנה לבקש סליחה מאותו הילד.
שנים חלפו, והילד חגג בר מצווה.
לחגיגה הופיע לפתע אותו הרב. הוא נטל את הילד, ברכו ואמר:
"עכשיו כשאתה בר מחילה - אני מבקש את סליחתך בשנית."
(על פי הספר "אורחות רבנו")

שפטו הס'אכס

★ האם על הנפגע לקבל פיצוי על העוול?

★ האם סליחה מחייבת קשר בין הפוגע לנפגע?
(פגישה פנים מול פנים, תקשורת כגון מייל, טלפון,
מכתב, SMS וכדו')

★ האם בקשת הסליחה צריכה להיערך באופן אישי או בפומבי?

★ האם סליחה מחייבת המשך הקשר בין הפוגע לנפגע, לאחר בקשת הסליחה?

★ האם יש להודות בעוול, על מנת לקבל סליחה?

★ האם יש לומר במילים את המילה 'סליחה'?

★ האם על הפוגע לקבל עונש על העוול שגרם?

★ האם חשוב שתהיה כוונה באמירת הסליחה?

כותבים: טובה בן ארי - מפקחת על זכויות התלמיד במשרד החינוך, ד"ר רבקה צפיר - מנהלת תוכנית "רוח יהודית", דניאל קנדלר - מנהל תוכן, טליה אפיק - גרוסמן, עתר פולק - גיביל, יוסי מיכל - מדרוך ארצי. עיצוב: רוני ענקי. תצלומים: ויקי שיתוף, פיקיוויקי.

כתובת האתר לזכויות התלמיד: www.education.gov.il/zchuyot